

Uit tijdschrift "Ons Meetjesland", 1983, 16de
jaargang, nr. 1

KEIZER KARELS PALEN IN WATERVLIET

Heb je hem nu al eens bekeken ? Ja ? Die oude grenspaal aan Miel Tollens' huis, natuurlijk ! Daarover spraken we toch in "Ons Meetjesland" nr. 2 van 1982 !

Toen het artikeltje geschreven werd hadden we twee sporen ontdekt over zijn verleden: een kaart uit 1557 en het verslag van een wegenschouwing dd. 16 augustus 1782. Indien ik geweten had dat de volgende ontdekking zo dicht bij lag, had ik er nog een poosje mee gewacht. Maar ja, alle profeten zijn reeds lang gestorven nietwaar !

Ik kreeg in het RAG een lijvige brief van Philippe Leboeuf in handen (1). Met dit schrijven, gedateerd 2 april 1700, en gericht aan de koning van Spanje, kontesteert de toenmalige heer van Watervliet de belastingen, die de vorst de inwoners van onze stede oplegt. Dat is tegen de privileges die in de keuren vermeld staan, en die Philips de Schone schonk aan Hiëronymus Lauwerijn in 1504 en 1505, bevestigd door Keizer Karel in 1528. Steller van de brief liet zich goed dokumenteren en haalt in het lang en het breed de grafelijke en keizerlijke geschriften aan waarop hij steunt. Welnu, in een kopie van het "Appointement mette aggregatie vanden prince gemaect tusschen die van den vryen, ende den heere van Watervliet in datum 1528 geteeckent verde yue nopende de heerlicheede van Watervliet ende Waterlandt".

Hierin worden onder meer de grenzen tussen de twee heerlijkheden vastgelegd en tot 31 december 1976 zijn die ongewijzigd gebleven, althans bezuiden de Belgisch-Nederlandse grens.

Wie van ons, toen we nog naar school liepen, zou ooit gedacht hebben dat die grote monarch, in wiens rijk de zon nooit onderging, zich zou ingelaten hebben met Watervliet en Waterland-Oudeman ? En toch ! Luister maar naar een citaat uit de brief van Philippe Leboeuf: "... ende nopende de afpalen van de voorse twee heerlycheden van elkanderen ende tvrye, dat men beghinnen sal aende pael steen staende op tZuydeynde van der vrouweghen ende van dien weghe noort waert recht uytte streckende totten Zeedyck cockuutsdyck ende dat men op den selven cockuutsdyck stellen sal eenen paelsteen in sulcker wys dat de selve vrouwegh metten geheelder westersche gracht blyve aende zyde, ende van de jurisdictie van Watervliet ende dat men van dien paelsteen die ghestelt wort op tnoorteynde van den vrouwenweghe op cockuutsdyck stellen sal eenen anderen paelsteen op de zeedyck van mariepoldere op Zuyteynde van landhouders weghe in sulckerwys, dat den selven landhouders weghe ende gracht aende west syde van dien blyven ende bewysen onder Watervliet ende dat men vande voorse twee paelsteen met eender rechter egghe ende ooghenmerck nemen sal dwars deur de marie polder tusschenscheet tusschen Waetervliet ende Waterlant".

Tussen de palen van de noordwest- en de zuidwesthoek, zijnde het "oud gescheet", wordt door de beslissing van 2 september 1528, het plaatsen van een nieuwe reeks grenspalen bevolen, telkens op een hoek in de grenslijn, waaronder de paalsteen aan Miel Tollens. Hij zou dus moeten dateren van kort na 2 september 1528, behalve als Philippe Leboeuf zich een fantazietje of een leugentje-om-bestwil veroorloofd heeft.

Dat mogen we evenwel uitsluiten, niet alleen omdat zulks niet gebeurde tussen korrespondenten van dit kaliber, maar ook omdat hij zijn bronnen vermeldt: "Aldus getrocken uytseker registre ende boeck in folie inhouden de diversche appointementen sententien ende bewysen vanden lands van vryen en is daermede bevonden taccorderen soo hier voor en staet by my onderschreven als clercq van Informatie van den selven lande my voorconde niclas de mil".

Zoals je kunt zien, zitten we in goed gezelschap, zodat we volledige zekerheid hebben omtrent de geloofwaardigheid van de teksten. We weten nu dat de grenspaal, op weinige meters na, daar sinds 1528 steeds heeft gestaan. Alleen weten we nog niet of het dezelfde paal is die er nu nog staat. Hiervoor is de toelating van daartoe bevoegde overheden vereist. En.... wat denken ze ervan ?

Je zal het zien, want bij een positieve reactie krijg je nog een vervolg.

J. De Paepe.